

VIEDOKLĀ

Uzņēmumi, kuriem Latvijā slēdz kontu atver Vācijas, Lietuvas vai Čehijas ban

JĀNIS GRASIS: «No valsts interešu viedokļa diemžēl ir jāatzīst, ka sapnis par Rīgu un Latviju kā finanšu centru ir izsapņots. Pēc Parex bankas, Krājbankas un tagad ABLV problēmām tuvākajās desmitgadēs nekāds finanšu centrs Latvijā nebūs iespējams.»

GAIĐIS BĒRZIŅŠ: «Administratoram vai likvidatoram ir jāveic papildu pienākumi – jāvērtē klientu naudas izcelšme, kas pēc būtības bija regulatora atbildības jautājums. No šī procesa cieš godīgie kreditori, kas ne pie kā nav vainīgi.»

JĀNIS KĀRKLIŅŠ: «Bankai ir vieglāk slēgt kontu nelielam uzņēmumam, nevis kēpāties ar tā papiriem. Loģiski, ka bankas no biznesa viedokļa mēģina maksimāli atstāt tikai pilnīgi drošus klientus.»

Juris PAIDERS

Uz diskusiju par to, kā būtu meklējama izeja Latvijas finanšu sistēmas problēmām, Neatkarīgā uzaicināja piedalīties zvērinātu advokātu, tiesību zinātnu doktoru Arti Stucku; zvērinātu advokātu, LU Civiltiesisko zinātnu katedras vadītāju, asociēto profesoru Jāni Kārkliņu; zvērinātu advokātu, bijušo tieslietu ministru Gaidi Bērziņu un tiesību zinātnu doktoru, Rīgas Stradiņa universitātes Juridiskās fakultātes prodekanu Jāni Grasi.

- Nākamā gada sākumā notiks Tiesību zinātnu pētniecības institūta un Banku augstskolas organizēta zinātniska konference, kurā viens no jau-tājumiem būs kreditiestāžu likvidācija. Kā var aprakstīt paš-reizējo situāciju Latvijā?

Jānis Kārkliņš: – Banku jomā ir iesaistītas daudz lielākas intere- ses – sabiedrības, noguldītāju, kreditoru u.tml., tāpēc banku likvidācija ir daudz sarežītāks process ne-kā parasta komersanta likvidācija, kas var notikt pašu iniciatīvas vei-dā vai arī Uzņēmumu reģistrs komersantu var likvidēt piespiedu kārtā. Savukārt kreditiestāžu jomā, kuru uzrauga FTKT jeb regulators, ir noteikti trīs gadījumi, kā var notikt bankas darbības izbeigšana. Pirmā likumā ir minēta pašlikvidācija. Tas ir pašu akcionāru lēmums pārtraukt uzņēmējdarbību. Tas ir tāpat kā veikt savu īpašuma demontāžu, piemēram, izlemt no-jaukt savu dzīvojamu māju, kad neviens to neliek darīt, bet tu vari to veikt jebkurā brīdi. Pašlikvidācijas gadījumā lielu daļu no procesiem regulē arī Komercbankums. Otrs gadījums ir piespiedu likvidācija. Kreditiestāžu likumā noteiktajos gadījumos regulators var vērsties ar pieteikumu tiesā un lūgt uzsākt bankas piespiedu likvidāciju. Tas nav saistīts ar banku spējām pildīt savas saistības, bet ar likumā no-teiktajiem gadījumiem, piemēram, saņemot licenci, bija iesniegta ne-patiesa informācija vai 12 mēnešu laikā netika uzsākt darbība u.c. Viens no būtiskākajiem gadīju-miem, kad regulators var tiesā vēr-sties par bankas piespiedu likvidā-

ciju, ir Kreditiestāžu likuma un citu normatīvo aktu, kas attiecas uz banku jomu, pārkāpumi. Tas ir vi-sai plaši interpretējams punkts. Praksē mēs neesam redzējuši gadī-jumus, kad par kādu pārkāpumu uzeiž tikt uzsākta piespiedu lik-vidācija. Tam vajadzētu būt joti bū-tiskam pārkāpumam vai regulā-riem pārkāpumiem, kurus izvērtē-jot atbilstoši Administratīvā proce-sa likumam regulators, ievērojot t.sk., samērīguma principu, var lemt par kreditiestādes piespiedu likvidāciju. Trešais gadījums ir maksātnespēja, kad bankai nepie-tiek aktīvu, lai nosegtu visas savas saistības. Latvijā ir bijusi salīdzinoši liela pieredze ar maksātnespējī-gām bankām. Pašlikvidācijas pie-redze ir tikai vienā gadījumā – ar ABLV banku. Šāds gadījums bija pārsteigums arī politiķiem. Pirms tam Kreditiestāžu likumā pašlikvidācijas regulējums bija joti lako-nisks. Laikam nevienam nebija ie-nācis prātā, ka kādreiz kāds varētu izlemt labprātīgi likvidēt banku. To, ka pašlikvidācijas joma iepriekš nebija sīki regulēta, pierāda grozījumi Kreditiestāžu likumā, kas tika pieņemti jau pēc ABLV pašlikvidācijas uzsākšanas. Neatkarīgi no tā, kurā no trīs procesiem bankas dar-bība tiek izbeigta, regulatora uzrau-dība tik un tā paliek, jo uzdevums ir nodrošināt klientu/kreditoru in-terešu aizsardzību.

– Bērziņa kungs, jūsu temats konferencē būs par kredities-tāžu likvidācijas un maksāt-nespējas aktuāliem tiesiskie-aspektiem.

Gaidis Bērziņš: – Turpināšu ko-lēga iesākto no vietas, kur viņš mi-

nēja regulators, Finanšu un kapitā-la tirgus komisijas (FTKT) uzraudzī-bu. Manuprāt, šobrīd ir izveidoju-sies paradoksāla situācija. Nerau-goties uz to, ka FTKT līdz šim ir ap-galvojusi, ka uzraudzība noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas jomā ir bijusi pietiekami stingra, mēs esam saņēmuši gan virknī starptautisku pārmetumu, gan arī realitāte ir iz-rādījusies savādāka. Viens no mak-sātnespējas pamatprincipiem ir likvidācijas procesu iestenot likumi-gi, efektivi un salīdzinoši ātri. Ikvie-nam potenciālajiem likvidatoram vai administratoram regulators uz-dod jautājumu, cik ātrā laikā jūs sarezdat iespēju attiecīgo banku likvidēt un apmierināt kreditoru prasījumus. Pašlaik tā ir sanācis, ka administratoram vai likvidatoram ir jāveic papildu pienākumi – jāvēr-tē klientu naudas izcelšme, kas pēc būtības bija regulatora atbildības jautājums. Kā mēs redzam, vērtē-šanas process ir salīdzinoši ilgs un no šī procesa cieš godīgie kreditori, kas ne pie kā nav vainīgi. Viņu pra-sījumu apmierināšana nenotiek tik ātri, kā to gribētos. Es šeit nerunāju par Noguldījumu garantiju fondu, tas ir atsevišķs jautājums, kas tiek regulēts likumā. Bet es šeit runāju par pārējiem kreditoriem.

– Latvijā par maksātnespējas administratoru tiek izteiktas versijas par dažādiem zem-ūdens strāvojumiem un lobiju ietekmi. Lēmums par ABLV pa-šlikvidāciju, visticamāk, tika pie-ņemts, jo bija bažas, ka, to uzi-ticot maksātnespējas administra-toram, tas faktiski varētu nozī-mēt bankas izlaupišanu.

Artis Stucka: – No vienas pu-ses, kreditiestādes ir privāto tiesību juridiskās personas. Savukārt jau-tājumi par kreditiestāžu licencēšanu un licences atņemšanu ir publis-ko tiesību joma. Komercbankas pašlikvidācijas gadījumā parādās joti daudz administratīvi tiesiskās ietekmes no kontrolejošās iestādes puses. No vienas puses, bankas ir ar saviem kreditoriem, ar parādniekiem noslēgušas civiltiesiskos darījumus, bet, no otras puses, ir

kontrolieris – FTKT, kas vērtē, sa-skaņo dažādus dokumentus, kur parādās publiski tiesiskais rak-sturs. Tāpēc, no vienas puses, lieta ir jāizskata tiesā vispārējā kārtībā, no otras puses, ir jāiesaista ad-ministratīvā tiesas un jāpiemēro ad-ministratīvo strīdu risināšanas kārtība. Attiecībā uz Noguldījumu garantijas fondu, kuram finanšu lī-dzekļi pēc noteiktiem kritérijiem ir jāsamaksā visiem noguldītājiem, parādās publiski tiesiskais regulē-jums, un ir jautājumi, kuri ir jārisi-na FTKT tās kompetences ietvaros. Piemēram, šomēnes FTKT izlēma, ka Rīgas namu pārvaldniekam netiks atgriezt seši miljoni eiro, kas bija noguldīti PNB bankā. Būs ļoti intere-santi, ja Rīgas pilsētas pašvaldība vērsīsies administratīvajā tiesā un prasīs administratīvā kārtā risināt problēmas ar FTKT attiecībā par to, kā atgūt šos sešus miljonus.

Papildinot jautājumu par banku maksātnespējas gadījumiem, var uzdot joti daudz jautājumu. Tā nav normāla situācija, ja plāssazīnas lī-dzekļos tiek diskutēts, ka centieni kļūt par bankas likvidatoru maksāt-nespējas administratoram maksā cilvēka dzīvību. Tas liek uzdot jautājumu, vai šī procedūra, kā tiek izvir-zīts viens vai otrs pretendenti, at-bild uz visiem jautājumiem, vai šajā gadījumā tomēr nav indikācijas, kas liecina par ietekmi no ārpuses. Paskatīsimies, kā notika bijušās Norvik bankas maksātnespējas ad-ministradora izvirzīšana? Es uzdošu jautājumu, kāpēc tieši Vigo Krastina kungs? Kurš palīka otrs no pie-ciem izvirzītajiem, un kāpēc viņš palīka otrs? Kāpēc nenotika sa-censība starp visiem pieciem? Ar ko Krastina kungs bija labāks par visiem pārējiem? PNB bankas gadījumā izvērtējuma nav. Tas pats at-liecas uz likvidatoriem. Jautājums ir tāds pats. Pēc kādiem kritérijiem izveido sarakstu ar 10 advokātiem, kuriem piekrīt kreditiestādes lik-vidācija, un kā prioritizē šos advokā-tus? Vai varētu būt tā, ka likvidato-ram izvēles kritērijs ir tāds, ka advokāts dzied advokātu kori, kas viņu paceļ augstāk par citiem viņa kolē-

giem? Pēc kādiem profesionāliem kritérijiem izvēlas vienu vai citu pretendentu, un tā ir tēma, par kuru vairāk runāšu konferencē aprīlī.

Gaidis Bērziņš: – Ja mēs runā-jam tikai no normatīvā regulēju-ma viedokļa, tad arī te ir zināms haoss. Kreditiestāžu likums šobrīd nosaka vienu iecelšanas kārtību, nosakot, ka Ministru kabinetam ir jāapstiprina noteikumi, ka ad-ministratori tiek iecelti tā saucamajā nejaūšības kārtībā. Savukārt Civil-procesa likums nosaka, ka ad-ministratoru ieceļ pēc FTKT ieteiku-ma. FTKT vadās pēc sava iekšējā normatīvā akta, kas ir spēkā kopš 2014. gada. Ministru kabinetam jau pirms gada vajadzēja izstrādāt no-teikumus – konkrēti Finanšu un Tieslietu ministrijām, jo tās ir di-vas atbildīgās ministrijas, bet šie noteikumi nav izstrādāti.

Jānis Grasis: – Ja runājam par ABLV pašlikvidāciju, tad akcionāri pieņēma joti sāpīgu, bet tajā pašā laikā droši vien visgudrāko lēmu-mu. No valsts interešu viedokļa diemžēl ir jāatzīst, ka sapnis par Rīgu un Latviju kā finanšu centru ir izsapņots. Pēc Parex bankas, Krājbankas un tagad ABLV problēmām tuvākajās desmitgadēs nekāds fi-nanšu centrs Latvijā nebūs iespē-jams. No valsts viedokļa ir svarīgi, lai likvidācijas gaitā maksimāli tiku-tu apmierinātas visas klientu inte-reses, lai nākotnē klienti varētu nebaudīties uzglabāt naudu Latvijā.

Gan pasaulē, gan Latvijā, gan Ei-ropā pēdējo 30 gadu laikā ir mainī-jusies izpratne par patiesā labuma guvējiem. Savā referātā konferencē es apskatīšu, kā mainījās izpratne, jo tas, ko mēs tolaik sapratām ar šo jēdzienu un ko saprotam pašlaik, ir mainījies kā diena pret nakti. Jautā-jums par patiesā labuma guvējiem ir milzīga problēma komercban-kām. Pat tad, ja tiek izdarīts viss maksimāli iespējams, pat tad nav nekādas garantijas, ka tomēr nebūs kādos darbas traipiņš palicis. Klausī-jos jaunās FTKT vadītājas teikto. Viņa solīja, ka Latvijā vispār vairāk nebūs neviena atmazgāšanas gadī-juma. Lai cik mēs būtu kristālti,

VIEDOKLĀ

S, tos bez problēmām kās

ARTIS STUCKA: «Tranzīta nozarē jau ir daudzi gadījumi, kad Latvijā uzņēmumi, kuriem Latvijas bankas kontus slēdz ciet, tos bez problēmām atver Vācijas, Lietuvas vai Čehijas bankās.»

pat maksimāli izpildot savus pienākumus, to garantē never.

Saistībā ar ABLV pašlīkvidāciju nepiedodami ilgi ievilkās metodikas apstiprināšana, īpaši nemot vērā, ka tika piesaistīta starptautiska komercsabiedrība, kurai ir pieredze šādos jautājumos. Es nesaprotu, kāpēc tiem klientiem, kam viss ir kārtībā, joprojām nav izmaksāta nauda? Šobrīd likvidatoriem jāveic tas darbs, kuru savulaik nepaveica vai nepienācīgi paveica FTKT kopā ar Kontroles dienestu. Jebkurā gadījumā process ir pārāk ieildzis.

- Es atgādināšu, kā 2008. gada notika bankas Lehman Brothers likvidācija. Piektdien kreditoru vairākums pieņēma lēmu mu. Pirmdiem tika pārdoti aktīvi, jo pretējā gadījumā to vērtība varētu samazināties, bet otrdiem visi darbinieki krāva savas privātās mantas kastēs, jo jau bija atlaisti. Ja uzņēmuma īpašnieks netiek galā ar savu uzņēmumu, tad vadību pārņem kreditori un tas pieder kreditoriem, nevis nemākulīgajiem īpašniekiem. Kāpēc mēs nelīdzināmies vislabākajiem paraugiem, bet radījām īpašu likvidatoru šķiru un pie mums likvidācija notiek gadiem ilgi?

Jānis Kārkliņš: - Mans referāts būs par banku klientu tiesībām Satversmes 105. panta kontekstā, kas ir tiesības uz īpašumu. Valsti pašlaik ir vērojama histērija Moneyval sakara, un kā sekas bija metodoloģijas ilgā saskanošana ABLV pašlīkvidācijas procesā. Bieži vien valsts iestāžu skatījums uz privātpersonām ir uzskaitījis visus par potenciāliem noziedzniekiem, kam noteikti ir kaut kas aizādas. Ir tāda sajūta, ka varas uzskatos visi uzņēmēji to tik vien dara kā atmazgā naudu Latvijā. Rezultātā Latvijas uzņēmēji no bankām tagad baidās vairāk nekā no VID. Rezultātā cieš visi godīgie klienti.

Latvijā nav uzticības privātam sektoram. Amerikāniem ir uzticība privātajam sektoram, jo viņi vadās pēc pārliecības, ka pri-

vātās sektors nepieļaus, ka viņus aplaupa. Savukārt ABLV pašlīkvidācijas gadījumā tika uzspiests nevajadzīgi garš process. Turklat Amerika nav Eiropas Savienība. Tur ir citi likumi. Tur nav tik lielas darbinieku sociālās aizsardzības un tā tālāk. Eiropā noteikumi ir ļoti smagnēji, jo dzīvojam sociāli aizsargātākā sabiedrībā nekā ASV. ASV ir lielāks kapitālisms, tāpēc tur lēmumi tiek pieņemti ātrāk.

- Kas, jūsaprāt, būtu jāmala?

Jānis Grasis: - Patiesām reizēm anglosakšu sistēmas ekonomiskā pašregulācijas ir ļoti efektīva. Pa to, kas būtu jāmaina. Mēs bijām iestūrējuši vienā grāvī. Tagad ir jāsaprot, ka tie laiki, kad varēja dzīt naudu turpu šurpu, ir pagājuši. Izmaiņas bija jāveic jau sen, bet tagad mēs esam no viena grāvja pārlēkuši citā grāvī. Tagad lielākā problema ir tā, ka vispār nav iespējams atvērt kontu vai uzņēmumam kontu aizver ciet. Manuprāt, ir jāatrod saprātīgs kompromiss starp diviem grāvjiem. Ir jāizvērtē nerezidentu kvalitāte, bet nevis tik vienkārši, kad pēc formālām pazīmēm viss tiek klapēts ciet.

Jānis Kārkliņš: - Manuprāt, svarīgākā problema ir tā, ka banku klientiem praktiski nav tiesiskās aizsardzības. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā ir noteikts, ka banka nav juridiski atbildīga par kontu slēgšanu. Ja tagad banka pēķēši slēdz uzņēmēja kontu, tad viņam ir trīs varianti. Var iesniegt sūdzību FTKT. Tākais tas neko nedod, jo nav tiesisku mehānismu, kā kontu atjaunošanu. Tad ir Finanšu nozares asociācijas ombuds, kam arī ir rekomendējošs raksturs, un tad ir trešais - vērsties tiesā par konta atjaunošanu. Bet tas nozīmē trīs gadus ilgu tiesvedību, kurā tiek un tā zaudējumu atlīdzību nevar prasīt.

Šīs histērijas iespaidā arī bankas baidās, tāpēc pie vismazākām aizdomām, ja viņu darbiniekam kaut kas šķiet nesaprotami, slēdz kontus. No otras puses, bankām ir radīts tik komfortabls me-

hānisms, ka neviens nespiež viņu darbiniekus piemērot procedūru saprātīgi. Līdz ar to ir gadījumi, kad ar banku palīdzību tiek kropļots tirgus, aizverot kontu svarīgam nozares spēlētājiem par labu kādiem konkurentiem.

Kad pie manis kā advokāta atnāk klients, un saka: «Man kontu aizvēra», tad man ir jāatbild, ka es neko gandrīz nevaru palīdzēt. Jāmeklē cita banka. Manuprāt, ikvienam komersantam, arī komercbankām, ir jānes atbildība par saviem lēmumiem.

Gaidis Bērziņš: - Pirmā lieta.

Mums jāmaina domāšana. Otrā lieta. Nevajadzētu kaisīt pelnus uz galvas. Ir lietas, ko mums tagad noteikti nevajadzētu darīt. Piemēram, ir izskanējusi ideja, ka, tākādā kreditiestāde pamana kaut kādas aizdomīgas darbības, viņiem tās uzreiz būtu jākvalificē atbilstoši konkrētam Kriminālikuma pantam. Šādas izmaiņas pieņemot, kreditiestādei tiktu piešķirtas gandrīz vai policijas vai prokuratūras funkcijas. Šādi kreditiestādei tiktu piešķirtas tai pilnīgi neraksturīgas funkcijas. No šādām izmaiņām vajadzētu izvēlēties.

Artis Stucka: - Tākādā Latvijā tiek iestēgt t.s. atmazgāšanas procedūra, tas uzreiz rada parmatīgas problēmas uzņēmumam, jo nav skaidri definēts, kā pieradīt, ka pārskaitījumam ir legāla izceļums. Saīdzinot ar civiltiesībām un civiltiesību normām, administratīvajās tiesībās viss tiek precīzi un detalizēti reglamentēts. Līdz ar to, kamēr regulējuma nav, baidās, bet, tākādā tiks noteikts precīzs regulējums, uzreiz iestāsies atbildība.

Jānis Kārkliņš: - Eiropas Savienībā bankas pēc 2008. gada krīzes ir nenormāli pārregulētas, ir noteiktas ļoti daudzas prasības. Tāpēc peļņa banku sektorā, pilnīgi objektīvi, ir grūtā sasniedzama.

Viņiem ir izdevīgāk atbrīvoties no šaubīgām klientiem un aizdot naudu tikai nodrošinātām valsts iestādēm, valsts akciju sabiedrībām un pelnīt ar komisijām. Drīz mēs redzēsim, ka bankas ieviesīs komisijas maksu tikai par to, ko jums ir korts. Bankai ir vieglāk slēgt kontu nelielam uzņemamam, nevis kēpāties ar tā papīriem. Līdzīgi, ka bankas no biznesa viešokļa mēģina maksimāli atstāt tākai pilnīgi drošus klientus.

Artis Stucka: - Tranzīta nozarē jau ir daudzi gadījumi, kad Latvijā uzņēmumi, kuriem Latvijas bankas kontus slēdz ciet, tos bez problēmām atver Vācijas, Lietuvas vai Čehijas bankās.

Jānis Kārkliņš: - No vienas puses, valsts tagad liek pāriet uz bezskaidras naudas norēķiniem un deklarē, ka vēlas izskaidrot naudu, bet vienlaikus bezskaidrās naudas norēķiniem liek ievērojamus šķēršļus.

Jānis Grasis: - Ja valsts ne-spēj nodrošināt stabilitāti banku sektorā, tad, manuprāt, nedrīkst tikt noteikti nekādi ierobežojumi skaidras naudas norēķiniem kā, piemēram, Lietuvā. ■

Prezidenta autoritāte zem jautājuma zīmes

Bens LATKOVSKIS

Kā noteikt, vai kādam, teiksim, Valsts prezidentam, premjeram, ministram, uzņēmuma vadītājam vai vienkārši bērnu-dārza audzinātājai, ir vai nav autoritāte? Pavisam vienkārši. Jāpavēro, kā šā cilvēka teikto uztver apkārtējie.

Bijusi prezidente Vaira Vīķe-Freiberga savulaik viebās, kad kāds ietēja terminu - kriminālā autoritāte. Kāda gan noziedzniekam var būt autoritāte, viņa neizpratnē raustīja plecus. Paskaidroju. Tad, kad cilvēkam ir autoritāte, tad viņa teikto nem vērā un izteiktas vēlmes īsteno. Neatkarīgo tā, cik skaļi, uzstājīgi vai neatlaicīgi tās teiktas. Tāpēc, ja kādā filmā vai izrādē bandītu vadonis savus rīkojumus gandrīz vai his-tēriski izķliez, tas liecina vienīgi par to, ka režisors maz ko jēdz no dzīves. Reālajā dzīvē vadoņa rīkojumus izpildītu pat tad, ja tie tiktu izteiktū čukstus. Kriminālās autoritātes tāpēc arī ir autoritātes, ka atbilst par katru savu vārdu. Pat ar savu dzīvību.

Sīs ievads nepieciešams, lai labāk saprastu šajās dienās notiekošo. Izšķiras mūsu Valsts prezi-

teica ikdienišķi, it kā starp citu. Taču tieši tas, ka prezidenta kļusi teikto nedzīrd ne premjers, ne finanšu ministrs, ne valdošā koalīcija, liecina par to, ka vismaz pagaidām politiskajā élitē Levitam autoritātes nav. Acīmredzot viņu par vērā ķemamu figūru netur. Ir manīts, ka prezidentu (ar zināmām atrunām) augstu vērtē noteiktas intelektuālu aprindas, taču ar to ir nepietiekami. Istu autoritāti var iegūt, tikai stingri uzstājot uz savu taismību un, galvenais, nebaudoties zaudēt. Dažādi psiholoģiskie testi liecina, ka zaudē vienmēr tieši tas, kurš vairāk baidās zaudēt. Kā mēdz teikt, baidīties dabīt zīlumu, neļien kautiņā. Taču tādā gadījumā neceri arī uz vinnestu. Pretēju pozīciju labi redzam JKP izpildījumā, jo viņi nebaudās iet uz asumiem, un piesardzīgais premjers acīmredzami baidās ar viņiem konfliktēt.

Ja premjera un Vienotibai izdosies ignorēt likumu pretrunas, mediķu prasības un arī prezidenta ieteikumus un viņiem par to nekas nebūs, tad, izejot no minētās logikas, viņu autoritāte aug. Viņi būs pierādījuši, ka spēj panākt to, ko grib. Neraugoties uz visādām mediķu kļāgām, dažādiem Saeimas atlaidējiem un pat prezidenta iebildēm. Savukārt AP autoritāte vēl vai-

Ļoti negribētos, lai mūsu prezidents izrādītos valdošās koalīcijas pagarinājums

denta Egila Levita autoritātes liktenis. Pie viena tiek testēta arī premjera, partijas Attīstībai/Par/AP un mediķu arodbiedrības vadona Valda Kera autoritāte.

Situācija ir nepārprotama, un to neviena puse necenšas pat noliegts. Protī, ir likums, kurš parēz palielināt medicīnas aprūpes darbinieku atalgojumu par konkrētu procentu. Šis likums demonstratīvi netiek pildīts. Katrs ir pateicis savu vārdu. Mediķi protestē un draud. Premjers izliecas, ka nekas nav noticedis. Būdzets ir pieņemts, ejam tālāk, viņš uzstāj. AP izteica savu prieķīlīkumu situācijas risināšanai, viņus ignorēja. Mediķi savā pirmajā protesta akcija 13. novembrī īpašu kareivīgumu nedemonstrēja, un viņus arī ignorēja. Taču vismulķīgākajā lomā atrojas Valsts prezidents Egils Levits. Viņš sākumā it kā piebalsoja valdošajai koalīcijai, bet jau pēc tam, kad budžets bija pieņemts, 20. novembrī LNT pārraidē 900 skaidri lika saprast, ka pretrunas likumos tomēr būs jānovērēs.

Jā, prezidents šo frāzi neteica, ar dūri sitot pa galdu. Viņš to pa-

rāk samazināsies, jo viņi būs parādījuši, ka zaudēt (piedraudēt ar izstāšanos no koalīcijas, ja nenotiks, kā viņi uzskata par pareizu) baidās un ar viņiem var īpaši nerēķināties. Lai ko viņi par attaisnojumu sev mēģinātu iestāstīt.

Ja Valsts prezidents kļusiešot parakstīs viņam priekšā nolikto tiesiski pretrunīgo likumu par valsts budžetu 2020. gadam (kurā viņš pats bija aicinājis novērst pretrunas), tad viņš sevi ierakstīs, teiksim maigi, pielaidīgu tipāžu galerijā. Īoti negribētos, lai mūsu prezidents izrādītos valdošās koalīcijas pagarinājums, ar kuru politiķi var slaucīt kājas. Tāpēc ceru, ka viņam pietiks dūšas nodemonstrēt stingru stāju tiem, kuri iedomājās, ka ir ievēlējuši paklausīgu savu iegribu pildītāju. Vēl ir laiks prezidentam node-monstrēt, ka viņš ir virs ar mugurkaulu. Tāds, kāda bija ja pieminētā Vaira Vīķe-Freiberga, kad 2007. gada janvārī atmeta atpakaļ neparakstītus Saeimas pieņemtos Drošības likuma grozījumus. ■